

Názov predmet: Teória a dramaturgia hudobného divadla

Sylabus predmetu (=okruhy tém na skúšku)

1. Dramaturgia a semiotika opery:

- Dominancia hudby nad textom
- Dramaturgické konvencie operného diela: predohra, úvod, zbor, sólistické výstupy, ansámble, tutti, finále, tanec.
- Hudobné formy v opere

2. Historiografia základných hudobnodramatických javiskových typov

- Hudba v antickom divadle
- Hudba v divadle stredoveku
- Renesančné hudobné javiskové formy (madrigalová komédia, intermédiá, scénografia, prevádzka)
- Vážna talianska opera 17. storočia
- Ballet de cour, comédie-ballet, tragédie lyrique
- Vážna talianska opera 18. storočia
- Melodráma, scénické oratórium
- Melodramma v 19. storočí – modello rossiniano + modello verdiano
- Grand opéra, opéra lyrique
- Špecifiká baletnej literatúry (Giselle, Labutie jazero, Spiaca krásavica, Luskáčik a pod.)
- Opéra comique, opereta
- Muzikál

3. Dramaturgia princípy hudobnodramatického diela:

1. Text
2. Hovorenie, recitovanie, spievanie (melódia)
3. Hudba
4. Spev, ľudský hlas, hlasové odbory
5. Budova, jej premeny a špecifiká
6. Príbeh a žánrovosť
7. Dramaturgické a inscenačné princípy 17., 18., 19. 20. a 21. storočia (Aristoteles, Shakespeare, Corneille, Schiller, Hugo atď.)

4. Seminár: Rómeo a Júlia – porovnanie dramaturgických koncepcií:

A. Text:

1. Matteo Bandello: *Novela č. 14 – Nešťastná smrť dvoch úbohých milencov, ktorí biedne skončia život. jeden sa otrávi a druhý od bolesti zomrie.* (In: M- Bandello: *Novely*. Bratislava: Slovenské vydavateľstvo krásnej literatúry, 1954.
2. Willima Shakespeare: *Romeo a Júlia*, 1597.

B. Opera

3. Felice Romani/Vincenzo Bellini: *I Capuleti e I Montecchi*, 1830.
4. Jules Barbier/Michel Carré/Charles Gounod: *Roméo et Juliette*, 1867.

C. Film

- Shakespeare/Franco Zeffirelli/Nino Rota: *Romeo and Juliet*, 1968.
- Shakespeare/Baz Luhrmann/Nellee Hopper (DiCaprio), 1996.

D. Balet

- Sergej Prokofiev: *Romeo et Juliette*, 1936.

E. Muzikál

- Leonard Bernstein: *West Side Story*, 1957.
- Gérard Presgurvic: *Romeo et Juliette*, 2001.

Tímy analytikov:

1. ... = scéna s kráľovnou Mab
2. ... = balkónové scény (zoznámenie, lúčenie)
3. ... = plesová scéna

4. ... = smrť Tybalta

5. ... = scéna v hrobke

SKÚŠKA:

- – termín skúšky: podľa ústnej dohody na hodine

podmienky ku skúške:

- absolvovanie 80% prednášok a seminárov zimného semestra
- absolvovanie seminárneho zadania zimného semestra
- účasť aspoň na jednej exkurzii počas semestra (preukázateľné podľa prezenčnej listiny)

– priebeh a forma skúšky:

1. ústna rozprava z prebratých tém v trvaní 30´ (2 otázky)

= Pri odpovedi sa od študenta požaduje preukázanie znalosti v problematike:

- stanovením determinantov problematiky, základných znakov a princípov,
- dramaturgických, vokálnych, inscenačných a prípadne kompozičných špecifík, relácií a odlišností, poznaním konkrétnych autorov a významných kompozícií, ktoré ten-ktorý vokálny druh, formu alebo javiskový typ reprezentujú.
- Študent si otázky žrebuje hodom kocky. Študent má právo vybrať si z troch rôznych kociek (sklo, plast, molitan).

Literatúra k teórii opery a hudobného divadla:

- ABBATEOVÁ, Carolyn – PARKER, Roger: Dějiny opery: Posledních 400 let. Praha: Argo, 2017.
- BALME, Christopher: Úvod do divadelnej vedy. Bratislava: Divadelný ústav, 2018.
- BATTA, Adrás: Opera: Composers, Works, Performers. Cologne: Könnemann, 2000.
- CARRIERE, Jean-Claude: Vyprávět příběh. Praha: Limonádový Joe, 2014.

- DUPONT, Florence: Aristoteles alebo Upír západného divadla. Bratislava: Divadelný ústav, 2016.
- GINDL-TATÁROVÁ, Zuzana: Practical Dramaturgy/Praktická dramaturgia. Bratislava: VŠMU, 2008.
- HOSTOMSKÁ Anna: Průvodce operní tvorbou. Praha : Svoboda, 1993.
- INŠTITORISOVÁ, Dagmar: O výrazovej variabilite divadelného diela. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa, 2013.
- MRLIAN, Rudolf (edit.): Teória dramatických umení. Bratislava: Tatran, 1979.
- PAVIS, Patrice: Analýza divadelního představení. Praha: AMU, 2020.
- PAVIS, Patrice: Divadelný slovník. Bratislava: Divadelný ústav, 2004.
- PAVLOVSKÝ, Petr: Základní pojmy divadla. Praha: Libri / Národní divadlo, 2004.
- REGLER-BELLINGER, Brigitte – SCHENCK, Wolfgang – WINKING, Hans: Opera: Velká encyklopedie. Praha: Mladá fronta, 1996.
- SCHECHNER, Richard: Performancia: Teórie, praktiky, rituály. Bratislava: Divadelný ústav, 2009.
- STEINER, George: Smrť tragédie. Bratislava: Divadelný ústav, 2011.
- VOGLER, Christopher: Scénaristova cesta. Praha: Akademie múzických umění, 2023.
- WARRACK, John – WEST, Ewan: Oxfordský slovník opery. Praha: Iris, 1998.
- ZICH, Otakar: Estetika dramatického umění. Praha: Akademie múzických umění, 2019.
- ZÖCHLING, Dieter: Kronika opery. Praha: Fortuna Print, 1999.
- ŽILKA, Tibor: Poetický slovník.
- ŽILKA, Tibor: Text a posttext: Cestami poetiky a estetiky k postmoderne. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa, 2011.

Literatúra k seminárom:

- SHAKESPEARE, William: Rómeo a Júlia.
- SHAKESPEARE, William: Macbeth.
- SMITH, Rob (edit.): Romeo and Juliet (Cambridge School of Shakespeare). Cambridge University Press, 2014.
- BRADY, Linzy (edit.): Macbeth (Cambridge School of Shakespeare). Cambridge University Press, 2015.

Copyrighted Material: © doc. PhDr. Tomáš Surý, ArtD. 2006-2025
(predmet som vyučoval v rokoch: 2012/2013-2019/2020)

Aktualizované: 23. 7. 2023